

De Drie Goddelijke Deugden Ravels Weelde Poppel

Tijdschrift van Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw

Jaargang 25, nr. 100 – Juni 2021

Inhoud

Voorwoord.....	1
Mutsen en Kant	2
Lief en leed.....	4
Kant in Ravels.....	5
Schenken van 17 januari 2020 t.e.m. 17 februari 2021.....	24

Lidmaatschap

Voor 20 euro bent u lid van onze Heemkunde- en Erfgoedvereniging.

Erelid kunt u zijn voor een jaarbijdrage vanaf 30 euro.

(Onze vereniging kent enkel het systeem van gezinslidmaatschap.)

U ontvangt 4 x per jaar een nummer van tijdschrift “De Drie Goddelijke Deugden”.

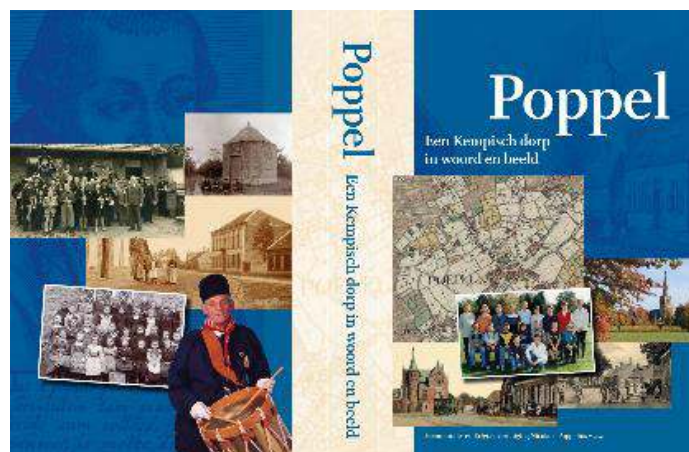
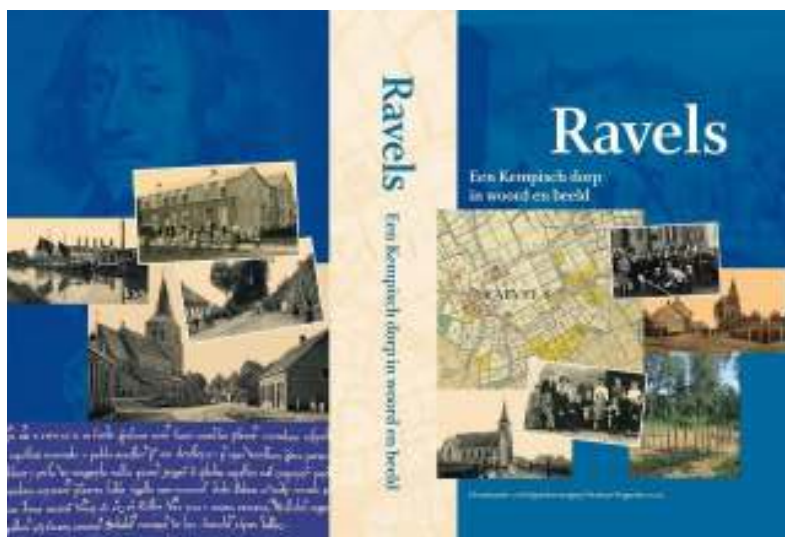
Tevens kan er aan de meeste activiteiten van onze vereniging gratis worden deelgenomen.

Opzegging van het lidmaatschap kan jaarlijks kenbaar gemaakt worden voor 1 december.

Voorradige publicaties

De magistrale kijk- en leesboeken (ruim 1000 foto's en 500 pag.)

Poppel en de nieuwe uitgave **Ravels** vanaf september 2021: **€40,-** voor leden en **€45,-** voor niet-leden

Voorradige tijdschriften kan u via de website opzoeken bij publicaties, gelieve deze dan te bestellen per E-mail.
Contactgegevens vindt u op de laatste pagina.

Afbeeldingen voorblad: grenspaal 205, Arendonk-Ravels-Reusel/De Mierden, voorjaar met lange schaduwen
zicht op de Aa-vallei vanaf de Hegse brug
aardgasleiding bij paal 107 doorheen het Gewestbos Ravels

Afbeelding achterblad: bosweg in het Gewestbos
(Afbeeldingen genomen in het voorjaar van 2021)

Voorwoord

Wit konijn?

Nee, onze vereniging is geen witte merel en zeker geen wit konijn! 's Zondags kan je op 'Mol Markt' vaststellen dat witte konijnen helemaal niet zo zeldzaam zijn. Zou die term 'wit konijn' dan impliceren dat er meerdere van die pientere wezens rondlopen die handelen in 'gebakken lucht'?

Feit is dat in de maanden maart en april de kranten dagelijks gonsden van de berichtgevingen uit het Antwerpse en het Brusselse.

Feit is dat vooraanstaande figuren, Belgische en andere wereldvermaarde holdings erin getuind zijn! Zij vochten om 'donor darling' (*het begrip 'donor darling' wordt in de sector van de ontwikkelingssamenwerking gebruikt voor landen of projecten waar internationale geldschietters graag middelen over uitstrooien. Hun verhaal ligt goed in de markt. Ze kunnen rekenen op een welwillende pers. Ze profiteren meestal van kuddegedrag*) te mogen zijn. Zou het nog een onbehandeld overblijfsel zijn van de reeds lang beloofde uitroeiing van de ons kent ons mentaliteit?

Feit is dat ge als individu, simpele vzw of gewone vereniging voor een beetje subsidie, in vergelijking met hetgeen we gehoord en gelezen hebben, hemel en aarde moet bewegen. Je schaarse vrije tijd opofferen aan het volgen van opleidingen om een projectvoorstel aan te maken, een aanvraag te doen, het invullen van allerlei documenten en 'deskundig bewijsmateriaal' aanleveren van zaken waar je geen inzicht of vermoeden van hebt en waar je dan met je beperkte middelen gespecialiseerde mensen moet voor consulteren en honoreren. Als je dat dan allemaal ingevuld en voorgeschoten hebt dan wordt je in de leeuwenkuil geworpen met de experts die zich gedragen als dierentemmers en je met de nodige zweepslagen alle hoeken van de kooi laten zien! Is het dan niet vanzelfsprekend dat veel van die goedbedoelde maatschappelijk en sociaal interessante projecten afgekeurd worden en in de vuilbak belanden? De bedragen die men kan aanvragen zijn steeds beperkt en men verlangt dat er aan sponsoring en 'crowdfunding' wordt gewerkt. Deze Engelse termen komen erop neer dat je overal mag gaan bedelen.

De projecten die we dan zouden gesubsidieerd willen zien, komen rechtstreeks ten goede aan de gemeente en de gemeenschap. Als initiator, organisator en werkpaard kunnen we zelf een medaille opspelden! Maar de grote winnaars per slot van rekening zijn wij allemaal!

Feit is dat onze Kempische nuchterheid en een aangeboren achterdocht voor vreemde rakkers zulke strapatsen voorzien en deze lieden hier moeilijk een voet aan de grond krijgen.

Feit is dat de Kempen op gewestelijk en federaal niveau quasi onbestaand vertegenwoordigd is in Brussel.

Samenvattend kunnen we hopen dat er waarschijnlijk bijna geen te verleiden beïnvloedbare individuen leven in 'de Stille Kempen' waar nooit wat gebeurt. Onze stugge aard zorgt ervoor dat wat in de Kempen kan gedaan worden in de Kempen blijft! Natuurlijk mag men altijd bij ons aankloppen met die miljoenen euro's. We zouden degelijke en eerlijke ondersteuning kunnen geven aan verenigingen en vrijwilligers die dagdagelijks het vuur uit hun sloffen lopen voor echte maatschappelijke zorg en bergen werk verzetten zonder poeha. Wat zou onze maatschappij een woeste woestijn zijn zonder al die vrijwilligers die zorgen voor de oases!

Deze feiten alluderen misschien op een mogelijke zaak in het Antwerpse. We moeten als verstandige mensen spreken, niet oordelen en veroordelen vooraleer het gerecht en de onpartijdige rechtbank hun uitspraken hebben gedaan! Men is onschuldig tot het tegendeel bewezen is.

Luc Andries, voorzitter

Mutsen en Kant

Lieve Pelckmans

In het tijdschrift 'De Knaap' van de Hoge Gilderaad der Kempen v.z.w. van september 2020 lazen we het artikel hieronder. Aangezien we in onze kledingcollectie een groot aantal mutsen in bewaring hebben, leek het mij interessant om dit in ons tijdschrift te publiceren. De nodige contacten werden gelegd en alras kregen we toestemming met de nodige teksten en foto's. Bij deze onze dank aan Lieve en het bestuur van de Hoge Gilderaad Kempen.

EEN KLEIN BEETJE GESCHIEDENIS

Mutsen en Kant

Vanaf de 16e eeuw, op een moment dat de lakennijverheid over haar hoogtepunt heen was, kwam de kantnijverheid op. Het maken van klos-en naaldkant bleef tot in het begin van de twintigste eeuw een belangrijke en onontbeerlijke bron van inkomsten voor vele plattelandsgezinnen. Die vrouwelijke bezigheden werden zelfs in de middeleeuwen niet gereguleerd door de stedelijke gilden en konden waarschijnlijk vrij uitgevoerd worden.

De lokale kleermakers, naaisters, mutsenmaaksters, wevers en kantwerksters, werden rechtstreeks beïnvloed door wat er in de stad gebeurde.

Tussen 1750 en 1900 deden zich belangrijke economische en industriële ontwikkelingen voor die een directe weerslag hadden op de wijze waarop de plattelandsbevolking zich kleepte. Hieruit valt nog op te merken dat het verschil tussen de kledij van de boerenbevolking en die van de stadsbevolking uit de lagere klassen vaak niet scherp te onderscheiden was.

In de loop van de 19e eeuw zijn het vooral de hoofddeksels die de dragers als streekdracht-gebruikers typeren.

KLOSKANT

Kloskant speelde in de volkskledij in de 18e eeuw waarschijnlijk geen grote rol. De duurdere kantsorten waren voor de Vlaamse volkswrouw immers onbetaalbaar. Goedkopere smalle stroken in grove kant werden op het platteland op grote schaal gemaakt, o.a. voor de uitvoer naar Spanje en Zuid-Amerika. Van die productie werd misschien wel wat in Vlaamse mutsen en omslagdoeken verwerkt.

KANT EN GEBORDUURDE TULE

Vanaf het begin van de 19e eeuw veroverde kant een plaats in de vrouwelijke hoofddeksels.

Lier wordt traditioneel als het belangrijkste Vlaamse centrum voor tuleborduurwerk beschouwd.

Tuleborduurwerk wordt daarom ook wel Lierse kant geheten. Reeds in 1817 waren daar al tuleborduurwerksters actief. Ook in andere steden en gemeenten waren tuleborduurwerksters aan het werk. In 1828 werd het aantal personen dat zich in de provincie Antwerpen met het bleken en borduren van tule bezighield, op 30.000 tot 40.000 geraamd.

Hoewel een deel van die geborduurde tule voor kerkelijk gebruik was, werd het ook voor burgerkleding gebruikt.

Dit blijkt uit bewaarde stukken. Een deel van de productie bestond uit eenvoudige, smalle strookjes die o.a. bij streekdrachtmutsen gebruikt konden worden. Een stalenboek van een onbekende firma uit het tweede kwart van de 19de eeuw geeft hiervan een duidelijk voorbeeld. Dit boek, dat hiervan een duidelijk voorbeeld geeft, werd eerder bewaard in het museum Vrieselhof te Oelegem en is waarschijnlijk mee verhuisd naar het Momu. Niet alleen de randstroken, maar ook de bollen van de mutsen werden waarschijnlijk vanaf het tweede kwart van de 19e eeuw uit geborduurde tule vervaardigd. Hiervoor werden, wat betreft de vorm, speciaal aangepaste motieven gebruikt. Tot op heden zijn er nog geen ontwerpen of stalenboeken met dergelijke mutsenbollen ontdekt.

Manueel gekloste kant komt, zoals gezegd, weinig voor in de streekdracht. Het enige mutstype dat af en toe een randafwerking van kloskant krijgt, is de trekmut of vleugelmuts uit de provincie Antwerpen. In de Kempen is betrekkelijk lang aan de streekdracht vastgehouden vandaar dat deze mutsen goed vertegenwoordigd zijn in verzamelingen.

De geborduurde tule werd voor verschillende types mutsen gebruikt. De overwegend florale motieven van het tuleborduurwerk bootsten meestal Rijselse kloskant na.

TREKMUTS OF VLEUGELMUTS

De vleugelmuts omvat drie delen :

- de reep of de voorstrook of de vleugels vooraan,
- in het midden het brugske of de pas,
- en achteraan de bol of de kruin.

De vleugel- of trekmut uit de provincie Antwerpen heeft gewoonlijk een bol en rand in tule (effen voor rouw, geborduurd voor gewoon gebruik).

De tule voor de vleugelmuts werd meestal met de naald doorstopt, soms werd ook met een haak in kettingsteek geborduurd.

Bij een onderzoek van de ongeveer 200 vleugelmutsen in de verzameling van het museum, blijkt dat slechts een tiental exemplaren met handgemaakte Rijselse kloskant versierd zijn. Het gaat telkens om mutsen met grote vleugels, die als vlakke of gepijpte rand een strookje kant van ongeveer 5cm breed hebben. Ze zijn van eenvoudige Rijselse kant en hebben steeds kleine bloemmotieven.

De Rijselse mutsenkant werd in de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw in de provincie Antwerpen (o.a. in Antwerpen en Turnhout) en in Oost-Vlaanderen (Beveren en omgeving) gemaakt.

In die centra vormde de kant voor lokaal gebruik slechts een klein deel van de totale productie, die vooral voor Nederland bestemd was. In vergelijking met de brede (tot 15cm) stroken die soms zeer grote motieven van bolle bloemen en veervormige bladeren vertonen, verzinkt de bescheiden mutsenkant voor de Antwerpse mutsen in het niet. In de weinige gevallen dat er over de herkomst van de mutsen in het museum iets bekend is, blijken de draagsters van de mutsen met Rijselse kloskant in de Antwerpse polderstreek geleefd te hebben. De levensstandaard was hier blijkbaar hoger dan in de zandige Kempen.

Het tuleborduurwerk of Lierse kant is nog altijd hedendaags. Je kan deze opleiding nog steeds volgen in de academie van Lier. Zowel kloskant als Lierse kant worden nog steeds beoefend en cursussen hieromtrent worden aangeboden in de academies van Antwerpen en Turnhout. Dankzij het boek "Streekdrachten in onze gewesten" krijgen we toch een redelijk goed beeld, van wat er gangbaar was in onze contreien.

HOE HET ALLEMAAL BEGON

Toen Fons Cruysberghs, Ria's echtgenoot, hoofdman was, heeft hij een oude muts gekregen, die onmiddellijk tot de verbeelding sprak. Hier moest iets mee gedaan worden.

Via een Wildertse dame, die oude kanten mutsen restaureert, werd daar de vraag weggelegd, of dit voor deze muts ook mogelijk was.

Spijtig genoeg was de muts reeds te erg aangetast, en was restaureren onmogelijk. Toch bleef de kriebel, hoe en wat zou later duidelijk worden.

Het kantklossen werd terug opgepakt, nadat Ria op pensioen ging.

Na een uitstap naar Brugge, de kantstad bij uitstek, werd het duidelijk met welke techniek de trek- en vleugelmutsen, gemaakt werden.

Op zoek, via internet, naar een cursus Lierse kant in de omgeving, kwam Kapellen op de proppen. Dat was de start

Ria's dochter heeft de tekening en het patroon voor Ria's muts gemaakt op basis van de oude speldjesmuts. En kijk, wat 'n resultaat, EEN JUWEEL !

'Echt WOW, wat 'n mooi fijn werk, met goesting, regelmaat en geduld naar zo'n fantastisch resultaat, dikke proficiat Ria !!! Via de foto's kunnen we er allemaal van meegenieten, BEDANKT !'

Lief en leed

Onze deelneming betuigen wij bij het overlijden van:

Jeanne Pelkmans, echtgenote van Rik Jansens, te Turnhout op 27 maart 2021

Jan Walschots, echtgenoot van Josée Van Heyst, te Turnhout op 19 april 2021

(Wegens de privacywetgeving en de daarbij horende GDPR-regelgeving kunnen wij enkel nog publiceren wat ons wordt toevertrouwd. Daarom verzoeken wij u ons de aankondigingen door te sturen per e-mail: voorzitter@nicolaus-poppeli.us.be of briefje aan: Nicolaus Poppelius, Dorp 64, 2382 Ravels-Poppel)

Kant in Ravels

Luc Andries

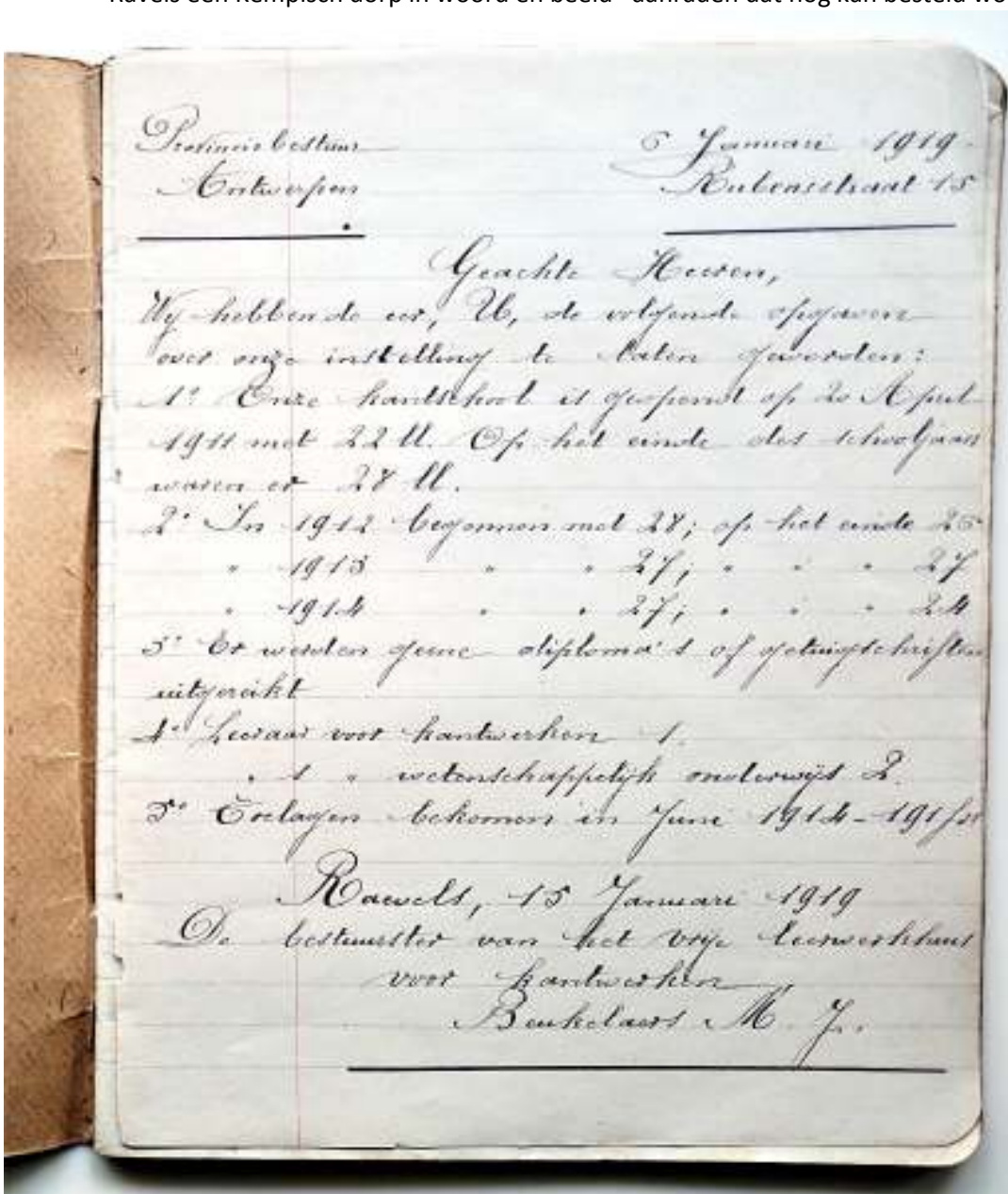

1912

Velen onder u weten dat er in Ravels een kantschool was waar de jongedames uit alle deelgemeenten van de huidige fusie Ravels konden leren kantklossen. Enkele jaren geleden in 2009 is er een prachtige tentoonstelling georganiseerd door onze kring. In ons archief zijn verschillende kantwerkjes bewaard evenals kantkloskussens, stoeltjes en klosjes. Bij de afbraak van de oude gemeenteschool in Ravels vond men op zolder verschillende schriftjes en foto's i.v.m. deze kantschool. Via Jan Hofkens, de schooldirecteur, hebben we die kunnen inkijken en scannen. Bij deze zullen we u een inkijk geven in de wereld van de Ravelse kant.

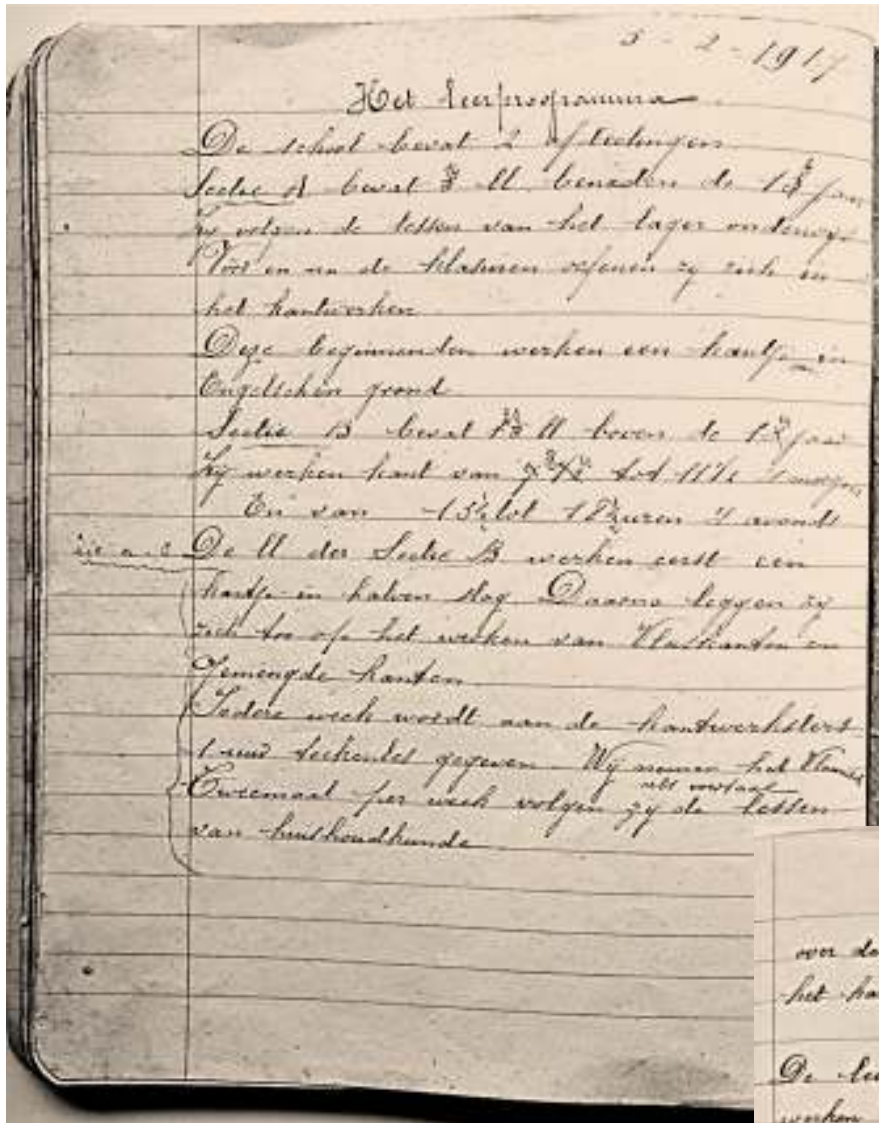
Wil u nog meer weten en exclusieve foto's zien van de Ravelse kantschool dan kunnen wij u ons nieuwe boek 'Ravels een Kempisch dorp in woord en beeld' aanraden dat nog kan besteld worden. De voorraad is echter

bepikt en het boek wordt geleverd vanaf 12 september.

De Zusters van Huldenberg begonnen in 1911 met de kantschool nadat de Zusters eerder in 1901 de meisjesschool hadden gesticht. De school had succes en in 1906 werd er uitgebreid op de aanpalende grond van het klooster. De kantschool zelf kreeg na al deze uitbreidingswerken zijn eigen lokaal in 1913.

Balans opgemaakt in 1919 bij de sluiting door bestuurster M.J. Beukelaers

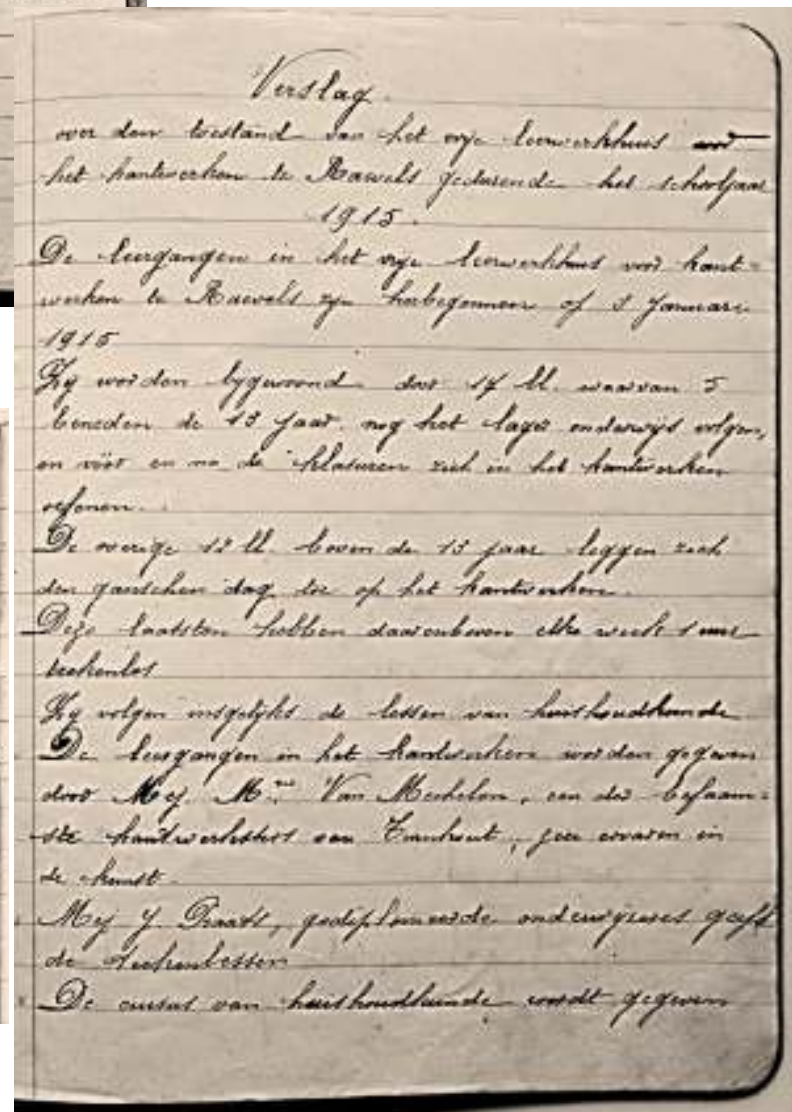
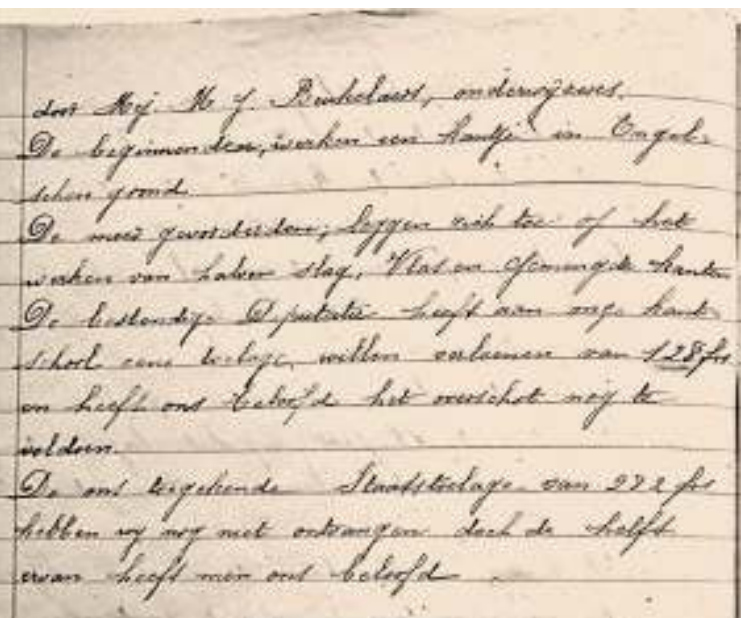

Het leerprogramma opgesteld in 1917

Voor de meisjes ouder dan 14 jaar (sectie B) waren er naast de kantwerkklessen ook tekenlessen en huishoudkunde.

De meisjes jonger dan 14 jaar (sectie A) volgden de lessen van het lager onderwijs en zij oefenden in het kantwerk voor en na de schooluren.

De voertaal was 'het Vlaamsch'.

Rechts en hierboven het werkingsverslag van 1915

'De **standregelen**' van de kantschool van Ravels bij de oprichting in 1911:

'**Het bestuur** staat onder leiding van de heer L. Caron (provinciaal afgevaardigde), een bestuurster, een schrijfster, een schatbewaarster en een vertegenwoordigster van de leraressen.

Voorwaarden tot aanwerving: de kinderen in de lagere school zijn arm en daarom wordt het onderwijs kosteloos gegeven. De kinderen worden aangenomen vanaf de ouderdom van 9 jaar. Zij mogen enkel kantwerken vóór en na de klasuren van het lager onderwijs. De kinderen die hun schooljaren achter de rug hebben, kunnen zich de ganse dag toeleggen op het kantwerken.

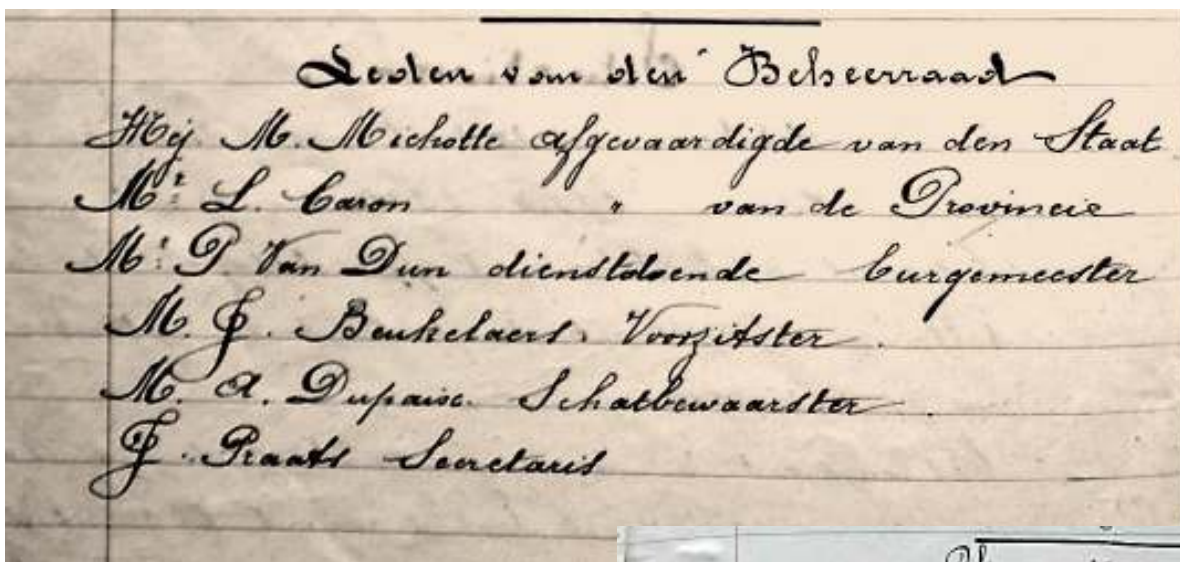
Vakken: de kinderen moeten verplicht alle vakken van het leerprogramma volgen.

Gedrag: de kinderen wiens gedrag te wensen overlaat, zullen naar hun ouders teruggezonden worden. De kinderen die regelmatig en vlijtig de school bijwonen, worden op het einde van augustus beloond en aangemoedigd door een prijsuitreiking.

De schade toegebracht door de kinderen aan de meubelen en het lokaal zal door hen vergoed worden.

De schoolpoort zal één kwartier voor de klas geopend worden. De leerlingen begeven zich langs de kortste weg naar de school of naar huis.

Voor elke **afwezigheid** zonder toelating van de bestuurster worden de ouders op de hoogte gebracht. De **bestuurster staat ten dienste** van de ouders alle dagen van half tien tot half twaalf 's morgens.'

De **inrichtende macht** of beheerraad bestond (vermoedelijk in 1916) uit de volgende mensen

De kinderen hadden een uitgebreid uurrooster: 's morgens van 7.30 tot 11.30 en na de middag van 13.00 tot 18.00 uur

Uurrooster.

1de Studiejaar

N^o ^{de} ^{de} kinderen de 13 jaar. Zij volgen de vakken van het Lager Onderwijs. Voor en na de klasuren oefenen zij zich in het kantwerken.

2de Studiejaar

Kinderen boven de 13 jaar

Bezinningsdag

Uren	Maandag	Dinsd	Woensd.	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag
7 1/2 - 10	Kantw.	Kant		Kant	Kant	
10 - 11 1/2	ontsp.	ontsp.	idem	ontsp.	ontsp.	idem
11 1/2 - 12 1/2	Kantw.	Kant		Kant	Kant	

Maandag

Uren	Maandag	Dinsd	Woensd.	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag
1 1/2 - 4	Kant			1 1/2 - 4 Kant	Kant	
4 - 4 1/2	ontsp.	idem	idem	2 1/2 - 4 Kant	ontsp.	idem
4 1/2 - 5	Kant			4 1/2 - 5 Kant	Kant	

Verlofdagen.

Laanschraankte 3 dagen.

13 Mei: kleine kerms.

19 Mei: Maandag der bestuurskerk.

5 Juli: Gedwongen aanbidding.

De Maandag opvolgende van 5 augustus, feestdag der handwerkers.

21 Aug: Driemiddeeling.

Grote vakantie van 1 tot half September.

2 November: alluizelendaag.

Verlofdagen waren dun gezaaid en de grote vakantie was van 1 tot half september, waarschijnlijk om mee aardappelen te rooien.

er: 5 2 D. onberocht ontaugen.
agen. 2 2 de boosoflagen
lagen van 5050 blijft 2250 aan g u e 2500
kosten.

$$\begin{aligned} \text{Dinsdag} & 4\frac{1}{2} - 11\frac{1}{2} = 7 \\ \text{Woensdag} & 1\frac{1}{2} - 6 = \frac{5}{9} \end{aligned}$$

L. J. C.

Liste des dentelles

Dentelles.

N° 1. D. 1. 1.

N°	Dentelle	Prix
12	Pinbank - Cadres - Dentelle - Point de Dantel 50 f	
10	Lakdochte - Cadres Grand - " - " 250 f 5 f	
11	" " " " " " 250 f 2. 50 f	
12	" " " " " " 1. 50 f 1 f	
11	" " " " " " 1. 50 f 1 f	

1	Belleken met bek	4 - 1.95 f
1'	Bellekenhaasje	50 f 1.70 f
2	Loppelen recht	50 f 1.15 f
2'	" met bek	1.50 f
3		
3'	Blauwkleed met 1 belleken	40 f 1.90 f
3'	" " 2 " " " "	
3'	" " 3 " " " "	
4'	Okkel - 1 " " " "	5.15 f 5.10 f
4'	" " 2 " " " "	
4'	" " 3 " " " "	
4'	" " 4 " " " "	
5'	Winnse Okkel - 1 belleken	4.40 f
5'	" " 2 " " " "	

Lijst met de prijzen en de soorten kant die te Ravels werd geklost. Rechts zien we de lonen van vóór WO I en uiterst rechts de oorlogsprijzen

5'	Winnse Okkel met 3 belleken Dentelle Point de Dantel	4.90 f
5'	" " " 4 " " " "	5.15 f
6'	Quiebloem met 1 belleken	
6'	" " 2 " " " "	5.40 f
6'	" " 3 " " " "	
7'	Bouwers " 2 blommekens	4.50 f
7'	" " 3 " " " "	5.75 f 5.50 f

Blas - Binde

N°	Dentelle	Prix
514	Blas. Dantel Point de Dantel	2.50 f 2.25 f
520	" " " " " "	2.20 f 2 f
525	" " " " " "	2.40 f 2.20 f
538	Dentelle	1.00 f 1.50 f

Dentelles werden gewerkt met garen van 6 an. vóór, vóór
15 Dentelle: Point de Dantel 1.15 f 1.50 f
16 " " " " " " 1.25 f 1.90 f

Point de Paris							
Dentelle R 13	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2 f</td><td>2, 20 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2 f	2, 20 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2 f	2, 20 f						
							
Dentelle R 14	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2, 25 f</td><td>2, 50 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2, 25 f	2, 50 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2, 25 f	2, 50 f						
							
Dentelle R 15	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>1, 50 f</td><td>1, 50 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	1, 50 f	1, 50 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
1, 50 f	1, 50 f						
							
Dentelle R 17	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>1, 50 f</td><td>1, 50 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	1, 50 f	1, 50 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
1, 50 f	1, 50 f						
							

Point de Lille							
Dentelle R 16	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2, 25 f</td><td>2, 90 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2, 25 f	2, 90 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2, 25 f	2, 90 f						
							
Dentelle R 18	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2, 25 f</td><td>3, 40 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2, 25 f	3, 40 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2, 25 f	3, 40 f						
							
Dentelle R 19	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2 f</td><td>3, 20 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2 f	3, 20 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2 f	3, 20 f						
							
Dentelle R 20	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2 f</td><td>6, 40 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2 f	6, 40 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2 f	6, 40 f						
							

Point de Binche							
Entre-deux R 514	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2, 25 f</td><td>2, 50 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2, 25 f	2, 50 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2, 25 f	2, 50 f						
							
Entre-deux R 520	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2 f</td><td>2, 20 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2 f	2, 20 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2 f	2, 20 f						
							
Entre-deux R 525	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td>2, 50 f</td><td>2, 75 f</td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre	2, 50 f	2, 75 f
Prix							
Comité	Avant la guerre						
2, 50 f	2, 75 f						
							
Entre-deux H 558	<table> <tr><th colspan="2">Prix</th></tr> <tr> <th>Comité</th><th>Avant la guerre</th></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> </table>	Prix		Comité	Avant la guerre		
Prix							
Comité	Avant la guerre						
Dentelle R 558							
							

Werschrift van de kantlerares met voorbeelden voor Point de Binche, Point de Lille en Point de Paris; tevens staan de vooroorlogse tarieven en van het Comité aangegeven

De beginnelingen maakten kleine kantwerkjes in le Point de Paris.

De gevorderden klossen zowel le Point de Lille, le Point de Binche en le Point de Malines.

Vóór het uitbreken van WO I bevond de kantnijverheid zich reeds in een hachelijke toestand. De broodwinning was bedreigd. Onder impuls van koningin Elisabeth werd er gepoogd de situatie te keren. Er werden twee organisaties gesticht in België (1910 en 1911) om publiciteit te maken voor de kant. In Turnhout werd er als gevolg van die initiatieven de Modelkantschool opgericht.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de kantuitvoer tot nul herleid omdat de aanvoer van het nodige garen was gestopt. Vele kantwerksters kwamen met hun gezinnen in armoede terecht. Daarom werd er van hogerhand ingegrepen en werd er te Turnhout in 1915 het Kantcomité opgericht. Dit Turnhouts Kantcomité dat een deel was van het Nationaal Hulp- en Voedingscomité bleef actief tot november 1917. Het verleende hulp en bijstand aan de kantwerksters van Turnhout en de omgevende gemeenten. Wekelijks kon er gemiddeld 3 fr. uitgekeerd worden per werkster. Het comité zorgde ook voor aanvoer en een eerlijke verdeling van garen tussen de kantwerksters.

Na 1917 zorgde dit comité nog voor bestellingen. Het comité werd geliquideerd in het voorjaar van 1919. Met deze gegevens in ons achterhoofd begrijpen we waarom er in 1911 een kantschool opgericht werd te Ravels en waarom dezelfde school in 1919 de deuren sluit.

Comité National de Secours et d'Alimentation.
Mois de Mai 1916.
Atelier d'appren. tissage pour la dentelle de Ravels.

N°	Nomenclature des dentelles.	Noms de toutes les apprenties ayant travaillé pendant le mois.	Age	Garn par jour	Nombre jours de travail	Salaires payés par le comité	Trava fait avant la guerre	Valeur Marchande	
11.21	5 m. Dent. L. dentelle	1. Saint Josephine	10	0.50f	50	25f	3.20f	22.75f	
11.15	5 m. " " "	2. Lemmens Jeanne	10	0.50f	28 1/2	14.25f	2.95f	20.55f	
11.15	5 m. " " "	3. Coeffers Thérèse	15	0.50f	15	7.50f	1.50f	11.20f	
11.21	4 m. " " "	4. Van Mechelen M.	28	0.50f	28	14f	2.20f	16.00f	
11.2	5 m. " " "	5. Swaens Anne	12	0.25f	27	6.75f	1.40f	9.80f	
11.1	5 m. " " "	6. Lynenborg Jeanne	11	0.25f	19	4.75f	1f	7.00f	
11.18	7 m. " " "	7. Begens Elise	15	0.50f	45 1/2	22.75f	3.50f	24.25f	
						Total	25.00f	Total	124.25f
						fil	4.00f		
						parchem	2.70f		
						Indemnités aux maitres	5f		
						Total	36.70f		

1916, tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt er verder onderwezen en gewerkt. Om het oorlogsleed te lenigen, bestelde en kocht het Nationaal Hulp- en Voedingscomité kant aan. De lonen waren iets lager dan de vooroorlogse. In de laatste kolom kan u de handelswaarde zien. Men kan ook vaststellen dat de Turnhoutse kantlerares juffrouw Maria Van Mechelen (28 jaar) meewerkte om in oorlogstijd het hoofd boven water te houden.

U heeft tot nu toe de **oprichtingsperiode van 1911 tot de eerste sluiting in 1919** gevolgd.
Wat volgt is de **herstart van de kantschool in 1927** door het initiatief van juffrouw Meyvis.

1930, Lisa en Clara Paulussen

REKENING OVER					REKENING OVER				
ONTVANG.					ONTVANG.				
AANDUIDING	Goedgekeurd op de des betreffende REKENING	Werkelijk gemaakt	Goedgekeurd door de des betreffende OVERHEER	OPMERKINGEN	AANDUIDING	Goedgekeurd op de des betreffende REKENING	Werkelijk gemaakt	Goedgekeurd door de des betreffende OVERHEER	OPMERKINGEN
A. — Gewone ontvangsten tot dekking der gewone uitgaven, waaronder inslagen worden verhoed.					A. — Gewone ontvangsten waarvoor inslagen werden verhoed.				
1. Overzicht der rekening van...					1. Inkomende van den bestuurder en van het leerraarskorps (zie bijlage)	9600	5100		
2. Toelagen der gemeente...					2. Huisrenten, bewaarsen en dergelijke...	100	100		
3. Inschrijvingen, giften...					3. Rekeningen...	100	100		
4. Schoolgeld, toelagen, enz...					4. Voor- en licht...	400	400		
5. Toelagen der gemeente...					5. Onkosten van het schooljaar en de reizen...	90	90		
6. Toelagen van den Staat...					6. Aankoop van boeken en materialen...	300	300		
7. Afrekenende ontvangsten...					7. Boeken...	50	50		
					8. Inkomsten voor prijsverkoopen en andere...	400	400		
TE ZAMEN...					9. Toelagen van het schooljaar...	100	100		
					10. Overeenkomstige ontvangsten...	300	300		
					TE ZAMEN...	11000	11000		
B. — Gewone ontvangsten tot dekking der gewone uitgaven waarvoor geen inslagen worden verhoed.					B. — Gewone uitgaven waarvoor geen inslagen werden verhoed.				

AMBT	DEB. LERAREN	Uitgave in 1927-1928	Uitgave in 1928-1929	Opmerkingen
Betrouwde	Meyvis, Louise	200	9600	5100

De eerste rekening gericht aan de provincie na de herstart in het schooljaar 1927-1928 en de lijst van het lerarenkorps met alleen Maria Meyvis

Leerwerkhuys voor Vrouwen te Nieuwe Dorp				
Lessenrooster				
Schooljaar 1928-1929 van 1 October tot 30 September dat maakt 50 weken les				
Dagen	Uren	Algemeene cursussen		
		1 ^o leerjaar	2 ^o leerjaar	3 ^o leerjaar
Maandag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 7 1/2 tot 11 kantwerken door Juffr. L. Nijjs
Dinsdag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2	van 4 tot 7 theorie over kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 4 tot 7 theorie over kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 7 1/2 tot 11 theorie over kantwerken door Juffr. L. Nijjs
Woensdag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 7 1/2 tot 11 kantwerken door Juffr. L. Nijjs
Donderdag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 4 tot 7 kantwerken door Juffr. L. Nijjs	van 7 1/2 tot 11 kantwerken door Juffr. L. Nijjs
Vrijdag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2			
Zaterdag	van 7 1/2 tot 11 1/2 van 1 1/2 tot 6 1/2			

Het volgende schooljaar van 1928-1929 zijn er twee leerkrachten, juffrouw Meyvis en juffrouw Louise Nijjs

TABEL VAN HET LEERAARSKORPS				
AMBT	WAAK	Uitgave in 1928-1929	Uitgave in 1929-1930	Opmerkingen
Betrouwde	Meyvis, Louise	200	9600	5100
Leraar	Nijjs, Louise	200	9600	5100

1934, economische crisis en de kantsector werd ook getroffen.

De kanthandelaren die in Turnhout en de omgeven dorpen de kantwerkjes bestelden en aankochten, lieten verstek gaan omdat de groothandelaren door de economische crisis geen bestellingen meer plaatsten bij hen. De school te Ravels bleef ondanks deze tegenslag bestaan en sedert 1 april 1933 leverde het personeel 10% van zijn wedde in.

KANTSCHOOL 12. Kruisstraat 12 RAVELS 1936 Lessenrooster 1934						
Dagen	Uren		Cursussen	Aantal leerl. per cursus	Namen der leeraressen	Opmer- kingen
	van	tot				
Maandag	8 1/2	11	Kantwerk 1 ^o jaar	10	Meyns ch.	Ontspanning. Vormid. 10-11 1/2 Chamid. 1-1 1/2
			Coupe 2 ^o jaar	10	Elsan L.	
			Claad 3 ^o jaar	10	Meyns ch.	
	11	12	Chemie kantwerkboude	38	Chp. L.	
	1 1/2	4	Kant en claad	38	Meyns ch.	
	5 1/2	8	Kant en claad	38	Meyns ch. en Chp. L.	
Dinsdag	8 1/2	11	Lecleren	38	Meyns ch. en Elsan L.	
	11	12	Jeugdheidsleer	38	Chp. L.	
	1 1/2	4	Kant en claad	38	Meyns ch.	
	5 1/2	8	Kant en claad	38	Meyns ch. en Chp. L.	
Woensdag	8 1/2	11	Kant en claad	20	Meyns ch.	
	11	12	Kantwerkboude 2 ^o 3 ^o	20	Meyns ch.	
	8 1/2	11	Coupe 1 ^o jaar	10	Elsan L.	
	11	12	Lecleren 1 ^o jaar	10	Chp. L.	
	1 1/2	4	Kant en claad	38	Meyns ch.	
	5 1/2	8	Kant en claad	38	Meyns ch. en Chp. L.	
Donderdag	8 1/2	11	Kant en claad	38	Meyns ch.	
	11	12	Kantwerkboude 1 ^o f	10	Meyns ch.	
	8 1/2	11	Kantwerk 2 ^o 3 ^o f.	20	Elsan L.	
	11	12	Lecleren 2 ^o 3 ^o f.	20	Chp. L.	
	1 1/2	4	Godsdienst	38	Chp. L.	
	5 1/2	8	Kant en claad	38	Meyns ch. Chp. L.	
Vrijdag	8 1/2	11	Kantwerk 1 ^o jaar	10	Meyns ch.	
			Claad 1 ^o jaar	10	Meyns ch.	
			Coupe 2 ^o jaar	10	Elsan L.	
	11	12	Willemskerk	38	Chp. L.	
	1 1/2	4	Kant en claad	38	Meyns ch.	
	5 1/2	8	Kant en claad	38	Meyns ch. Chp. L.	
Data der vacantiën en geregeld verlofdagen.						
Het onderwijs wordt alle werkdagen (Zaterdag uitgezonderd) gegeven met genomen: Chouwpaar: 23 Dec. tot 3° Jan. Praktische: van Witten Donderdag tot Maandag na belken Paschen. Grote meekie: van 8 Chouwpaar tot Donderdag na 1° Donderdag van Sept. Daarbij met: Feestdagen: 7 Sept. 4-11-15 Nov. - 8 Dec. - 5 Januari - 1-15 Febr. - 19-25 Maart - 5 April						
1-13-16-17 Mei - 1-29 Juni - 5-11-21 Juli. De leerlingen der avondcursussen oefenen zich in het kantwerken alle dagen van 1 tot 6 uur (uitgenomen Zaterdag), alhoewel met alle Donderdagen namiddag en alle verlof en vacantiëdagen der vakantieschool. Maggemaakt te Ravels, 29.8.1935. De schoolmeester, Meyns M.						

1934 Lessemrooster 1938

1938 1939
aan te zijn in het
1. halfjaar 1938 = 1.8
2. halfjaar

Dagen	Wien aan het	Cursussen	Aant. St. per cursus	Naamen der Cursussen	Opmerkingen
Maandag	11 11 12 12 13 13	Lessemrooster Lessemrooster	11 12 13	Op. 1 Op. 2 Op. 3	= 1.8
Dinsdag	11 11 12 12 13 13	Lessemrooster Lessemrooster	11 12 13	Op. 1 Op. 2 Op. 3	= 1.8
Woensd.	11 11 12 12 13 13	Lessemrooster Lessemrooster	11 12 13	Op. 1 Op. 2 Op. 3	= 1.8
Donred.	11 11 12 12 13 13	Lessemrooster Lessemrooster	11 12 13	Op. 1 Op. 2 Op. 3	= 1.8
Vrijdag	11 11 12 12 13 13	Lessemrooster Lessemrooster	11 12 13	Op. 1 Op. 2 Op. 3	= 1.8

Einde der vacantie en gezegde verlofdagen.

Het onderwijs wordt alle volgende dagen voortgezet in volgorde:

Lessemrooster van 1.8.1938 tot 1.8.1939
Lessemrooster van 1.8.1939 tot 1.8.1940
Lessemrooster van 1.8.1940 tot 1.8.1941
Lessemrooster van 1.8.1941 tot 1.8.1942
Lessemrooster van 1.8.1942 tot 1.8.1943
Lessemrooster van 1.8.1943 tot 1.8.1944
Lessemrooster van 1.8.1944 tot 1.8.1945
Lessemrooster van 1.8.1945 tot 1.8.1946
Lessemrooster van 1.8.1946 tot 1.8.1947
Lessemrooster van 1.8.1947 tot 1.8.1948
Lessemrooster van 1.8.1948 tot 1.8.1949
Lessemrooster van 1.8.1949 tot 1.8.1950
Lessemrooster van 1.8.1950 tot 1.8.1951
Lessemrooster van 1.8.1951 tot 1.8.1952
Lessemrooster van 1.8.1952 tot 1.8.1953
Lessemrooster van 1.8.1953 tot 1.8.1954
Lessemrooster van 1.8.1954 tot 1.8.1955
Lessemrooster van 1.8.1955 tot 1.8.1956
Lessemrooster van 1.8.1956 tot 1.8.1957
Lessemrooster van 1.8.1957 tot 1.8.1958
Lessemrooster van 1.8.1958 tot 1.8.1959
Lessemrooster van 1.8.1959 tot 1.8.1960
Lessemrooster van 1.8.1960 tot 1.8.1961
Lessemrooster van 1.8.1961 tot 1.8.1962
Lessemrooster van 1.8.1962 tot 1.8.1963
Lessemrooster van 1.8.1963 tot 1.8.1964
Lessemrooster van 1.8.1964 tot 1.8.1965
Lessemrooster van 1.8.1965 tot 1.8.1966
Lessemrooster van 1.8.1966 tot 1.8.1967
Lessemrooster van 1.8.1967 tot 1.8.1968
Lessemrooster van 1.8.1968 tot 1.8.1969
Lessemrooster van 1.8.1969 tot 1.8.1970
Lessemrooster van 1.8.1970 tot 1.8.1971
Lessemrooster van 1.8.1971 tot 1.8.1972
Lessemrooster van 1.8.1972 tot 1.8.1973
Lessemrooster van 1.8.1973 tot 1.8.1974
Lessemrooster van 1.8.1974 tot 1.8.1975
Lessemrooster van 1.8.1975 tot 1.8.1976
Lessemrooster van 1.8.1976 tot 1.8.1977
Lessemrooster van 1.8.1977 tot 1.8.1978
Lessemrooster van 1.8.1978 tot 1.8.1979
Lessemrooster van 1.8.1979 tot 1.8.1980
Lessemrooster van 1.8.1980 tot 1.8.1981
Lessemrooster van 1.8.1981 tot 1.8.1982
Lessemrooster van 1.8.1982 tot 1.8.1983
Lessemrooster van 1.8.1983 tot 1.8.1984
Lessemrooster van 1.8.1984 tot 1.8.1985
Lessemrooster van 1.8.1985 tot 1.8.1986
Lessemrooster van 1.8.1986 tot 1.8.1987
Lessemrooster van 1.8.1987 tot 1.8.1988
Lessemrooster van 1.8.1988 tot 1.8.1989
Lessemrooster van 1.8.1989 tot 1.8.1990
Lessemrooster van 1.8.1990 tot 1.8.1991
Lessemrooster van 1.8.1991 tot 1.8.1992
Lessemrooster van 1.8.1992 tot 1.8.1993
Lessemrooster van 1.8.1993 tot 1.8.1994
Lessemrooster van 1.8.1994 tot 1.8.1995
Lessemrooster van 1.8.1995 tot 1.8.1996
Lessemrooster van 1.8.1996 tot 1.8.1997
Lessemrooster van 1.8.1997 tot 1.8.1998
Lessemrooster van 1.8.1998 tot 1.8.1999
Lessemrooster van 1.8.1999 tot 1.8.2000

Opmerking: de les van 1.8.1938

De les van 1.8.1938

Opmerking: de les van 1.8.1938

Het leerlingenaantal bleef vele jaren constant tussen de 40 à 45. Vanaf het schooljaar 1936-1937 word er overgeschakeld op een vijfdaagse lesweek en kunnen we vaststellen dat er een overschakeling is naar een kant- en huishoudschool waar de klasindeling van vroeger vervalst. Voorheen (1911-1919) konden de kinderen vanaf 9 jaar lager onderwijs volgen gepaard aan een kantwerksteropleiding. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de lessen niet geschorst.

Elisa Goyvaerts, Louisa Van Hees, Lisa Van Eyndhoven, Gusta Vanderheyden en Elisa Van Gestel

[illegible]

Wedde van de twee leerkrachten in 1945-1946

Ravels, 27/2/1946.

Aan Mej. Meyvis Maria, bestuurster en
Lesgeefster

Ravels

Mevrouw,

Ik heb de eer U te melden dat uwe wedde
voor het Dienstjaar 1945 : 10.664,50 Fr. bedraagt.

Staatstoelage : 7.757,00
Provincietoelage : 2.887,50
10.644,50 Fr.

De afgevaardigde v/h. Inr. Comité,

Ravels, 27/2/1946.

Aan Mej. Rijs Louise, Lesgeefster,

Ravels.

Mevrouw,

Ik heb de eer U te melden, dat uwe wedde
voor het Dienstjaar 1945 : 13.230,50 Fr. bedraagt.

Staatstoelage : 9.923,00
Provincietoelage : 3.307,50
13.230,50 Fr.

De afgevaardigde v/h. Inr. Comité,

TABEL VAN HET PERSONEEL.

Schooljaar : 1945-46.

1945-46. Week : week 1 full.

Aantal weken cursus : 40.

Werkzaam : 15/10/45 15/10/46

Naam en voornamen	Geboortedatum	Woonplaats	Post of functie	Begin dienst	Einde dienst	Aantal uren les per studiejaar	Totaal aantal uren
Mrs. Meyvis Maria	18.12.1887	Ravels	Bestuurster en Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000
Mrs. Rijs Louise	1/9/1908	Ravels	Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000

Totaal uren les per studiejaar : 24

Totaal aantal uren : 24.000

Personeelsbestand 16 januari 1948

Algemene tabel van het personeel

Schooljaar 1947-50 (Begin 1 Sept. Eind 30 Juni 1950)

Begin 1 Sept. Eind 30 Juni 1950

CH/84

Naam	Geboortedatum	Woonplaats	Post of functie	Begin dienst	Einde dienst	Aantal uren les per studiejaar	Totaal aantal uren
Meyvis Maria	18.12.1887	Ravels	Bestuurster en Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000
Rijs Louise	1/9/1908	Ravels	Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000

X Opmerkingen
De 11 uren in groep

Personeelsbestand 1949-1950

Algemene tabel van het personeel

Schooljaar 1949-1950

Begin 01-1-1949

Einde 31-12-50

Aantal weken cursus : 40

Werkzaam : 15/10/49 15/10/50

Naam en voornamen	Geboortedatum	Woonplaats	Post of functie	Begin dienst	Einde dienst	Aantal uren les per studiejaar	Totaal aantal uren
Meyvis Maria	18.12.1887	Ravels	Bestuurster en Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000
Rijs Louise	1/9/1908	Ravels	Lesgeefster	1/9/1945	30/6/46	12	12.000

Totaal uren les per studiejaar : 24

Totaal aantal uren : 24.000

Schooljaar 1949-1950, de lessen van het dagonderwijs in de studie jaren 1 tot en met 8 lopen van 1 september tot 30 juni. De avondlessen vangen aan op 1 oktober en eindigen op 31 mei. Er wordt overdag 25 uren les gegeven en 's avonds 5.

SCHOOLBEVOLKING (Dagscholen)

De ondergetekenden verklaren dat het aantal eenmaal ingeschreven leerlingen in hun district met de hierna vermelde gegevens overeenstemt.

OP 15 OCTOBER

OP 1 JANUARI

a) vorig schooljaar :

a) vorig schooljaar :

b) huidig schooljaar :

b) huidig schooljaar :

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE VAN BESTUUR (Naam, voornaam en functie).

S. H. Heer A. Biersma, Voorzitter
 Mevr. Fleerackers Maria, Schatbewaarder
 Mevr. Meyvis Maria, Schrijffater
 Mevr. Hermans - Yaerten, Afgew. v/d. Staat
 Mev. Leyden Anna, afgew. van de Provincie
 Mev. Beyens Elise, lid
 Mev. Dutton Elise, lid

SAMENSTELLING VAN HET INRICHTEND COMITÉ (Naam, voornaam en functie).

S. H. Heer A. Biersma, Voorzitter
 Mevr. Fleerackers Maria, Schatbewaarder
 Mevr. Meyvis Maria, Schrijffater
 Mevr. Elze Maria
 Mevr. Viss Clara

Gedaan te 11/1/54 Bavelo de 19 Gedaan en goedgekeurd, de 12/1/54

Echt verklaard :
VOOR DE COMMISSIE VAN BESTUUR :

De Secretaris,

De Voorzitter,

De Secretaris,

De Voorzitter,

*M. Meyvis**S. H. Heer A. Biersma**M. Meyvis**S. H. Heer A. Biersma*door DE INRICHTEND COMITÉ,
HET INRICHTEND COMITÉ,

Provinciebestuur van Antwerpen

TECHNISCH ONDERWIJS

Rekenwezen

Stamboeknummer : 3482

Begroting

Overeenkomstig de bepalingen van
Koninklijk besluit d.d. 1-12-48
en volgende**Tabel der Wedden
die tot GRONDSLAG dienen**

voor het berekenen der Provinciebelasting

DIENSTJAAR : 19 54

INSTELLING : Leerwerkhuis voor Kanten

STRAAT : Kloosterstraat, 12,

N°

GEMEENTE : Bavelo

POSTCHECKREKENING-N° : 5048.03

OP NAAM VAN :

Kantenschool / Avondafdeling

erkend bij Koninklijk Besluit van 21 September 1934

onder de benaming van : Leerwerkplaats voor Kantwerken

BIJVOEGEN : 2 EXEMPLAREN van de Lesrooster en 3 exemplaren « Schoolbevolking » —
Voor de avondscholen bovendien nog 1 ex. van « Aanwezige leerlingen op 15 October ».

AANDACHT : Waar op éénzelfde adres een dag- en een avondschool gevestigd zijn moet voor iedere instelling een afzonderlijke begroting IN DRIEVULD ingezonden worden.

(1401 - 11 1943) — N. V. J. Van der V. Dr. Lier

Schoolbestuursraden dienstjaar 1954**SCHOOLBEVOLKING (Dagscholen)**

De ondergetekenden verklaren dat het aantal eenmaal ingeschreven leerlingen in hun district met de hierna vermelde gegevens overeenstemt.

DE 10- DAG NA DE HEROPENING

OP 1 JANUARI

a) vorig schooljaar :

a) vorig schooljaar :

b) huidig schooljaar :

b) huidig schooljaar :

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE VAN BESTUUR (Naam, voornaam en functie).

S. H. Heer A. Biersma, Voorzitter
 Mevr. Fleerackers Maria, Schatbewaarder
 Mevr. Meyvis Maria, Schrijffater
 Mevr. Hermans - Yaerten, afgew. v/d. Staat
 Mev. Leyden Anna, afgew. v/d. Provincie
 Mev. Beyens Elise, lid
 Mev. Dutton Elise, lid

idem

SAMENSTELLING VAN HET INRICHTEND COMITÉ (Naam, voornaam en functie).

S. H. Heer A. Biersma, Voorzitter
 Mevr. Fleerackers Maria, Schatbewaarder
 Mevr. Meyvis Maria, Schrijffater
 Mevr. Elze Maria, Schatbewaarder
 Mevr. Viss Clara

idem

Mevr. Van Gorp, Bertha
Mevr. Van Gorp, Bertha

Gedaan te Bavelo de 16/7/55 19 Gedaan en goedgekeurd, de 12/7/55 19

Echt verklaard :
VOOR DE COMMISSIE VAN BESTUUR :

De Secretaris,

De Voorzitter,

De Secretaris,

De Voorzitter,

*Meyvis M.**S. H. Heer A. Biersma**Meyvis M.**S. H. Heer A. Biersma*4-1-1955
27-9-55*Vito El.*5-1-1955
21-9-55**Schoolbestuursraden dienstjaar 1955**

Rita Jansens

Samenvattend is de Ravelse kantschool gestart in een situatie waar de interesse voor deze kunstvorm tanende was. Er was eveneens de concurrentie van de opkomende machinale kant die het artisanale en duurdere manuele product verdrong. Door het initiatief van koningin Elisabeth in 1910-1911 werden twee Belgische verenigingen opgericht om de kantmanufacturen niet te laten verdwijnen. In het Turnhoutse zijn er veel kantwerksters die thuis werken en kinderen opleiden. Maar er heersten nogal wat sociale wantoestanden in de fabrieken en bij de thuiswerkende kantwerksters was het ook niet ideaal om kinderen op te leren. Daarom ijverden de christelijke vrouwen om een kantschool op te richten in de Klinkstraat te Turnhout. Hierdoor zou er een einde komen aan de sociale problematiek en door de combinatie van een lagere school met een algemene vorming én het aanleren van een ambacht dat in het levensonderhoud kon voorzien. Wat waren de sociale problemen? De kinderen konden allen het kantwerk aangeleerd krijgen van een kantwerkster en dat bij haar thuis. U kan begrijpen dat kinderen dat in het algemeen niet leuk zullen gevonden hebben om misschien meer dan 10 uur op een dag bij een oudere vrouw te werken in slecht verluchte en verlichte omstandigheden en bovendien geen sociale bescherming. De geestelijkheid had geen

goed oog in de toestanden die in de fabrieken heersten en zij waren blij dat de vereniging van de christelijke vrouwen door de oprichting van de school hier paal en perk aan stelden. Gedurende WO I bleven de scholen bestaan ondanks dat er gebrek aan garens waren. België werd door de VS geholpen met de 'Commission for Relief in Belgium'. Zo kwam er garen bij het Nationaal Hulp- en Voedingscomité die het dan verder verdeelde naar de scholen. Als dit niet mogelijk was geweest dan had men bittere armoede gekend in Ravels. Dank zij het kantklossen en het aankopen van deze kantwerken door datzelfde comité, zij het aan lagere prijs dan voor de oorlog, konden de mensen hier wat verdienen (ongeveer 3 fr. Per dag). In 1919 kwam na de oorlog de eerste doodsteek voor onze kantschool.

In 1927 vatte juffrouw Meyvis het idee op om de kantschool terug op te richten bij de zusters van Huldenberg in Ravels. Van 1941 tot 1970 kon het kantonderwijs voor leerlingen van 9 tot 14 jaar enkel gevolgd worden in de avondschool van de 'kleine kantschool'.

In 1970 schafte een ministerieel besluit de kantschool af. In 1972 werd de Ravelse kantschool, als één van de laatste overlevende scholen inclusief onderwijzend personeel (zusters Nathalie Keulemans en Nijs), overgenomen door de Turnhoutse Academie voor Schone Kunsten. Op 1 september 1972 begon men met de kantafdeling in de Gemeentestraat te Turnhout. De kantschool van Ravels had in 1971 nog een 'leerwerkhuis voor kantklossen', waar door bekwaam en gediplomeerd personeel het kantklossen werd onderwezen en aangeleerd op de vaardige en geëigende manier van het verleden. Het ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur waren mede de oorzaak dat dit leerwerkhuis moest verdwijnen.

De Ravelse bevolking wenste echter zelf nog verder te gaan met een kant- en naaischool die tot in de jaren zeventig van de 20ste eeuw een groot aantal leerlingen telde.

In 1977 werd het gouden jubileum van de kantschool gevierd, gesticht door juffrouw Meyvis in 1927. Hierna kan u enkele foto's vinden uit de oude doos en van de viering van het 50-jarig jubileum.

In 1982 werd de avondschool voor kant te Ravels definitief gesloten.

Zuster Idesbal

Jaren 1940-1950

1955:

Linda Hendrickx, Marie-Josée Boeckx, Marie-Josée Verboven, Jeanine Vervecken, Lucia Heuvelmans, Hilde Ceusters, Louisa Van Den Borne, Jeanine Dilen, Jeanne Timmermans, Liliane de Locht, Jacqueline Bayens, Annie Van Gils, Roosje Havermans, Mia Van Gorp, Annie Kokke en Ria Van Der Flaes

Viering gouden jubileum 1927-1977

1977

Op de foto's herkennen we de heren Segers, Tanghe, Van De Pol, pastoor Van Lieshout, zusters Keulemans en Nijs

Epiloog

In een recent geschonken schriftje van het schooljaar 1946-1947 van ene juffrouw Van Beurden kunnen we aan de hand van de notities opmaken welke soorten kant er toen aangeleerd werden. In het schriftje zijn er ook aantekeningen i.v.m. breien en ineenzetten van verschillende gebreide stukken tot b.v. een trui.

Basistechniek

Linnen: kruisen, wringen, kruisen

Halfinnen: kruisen, wringen

Gewrongen linnen: kruisen, wringen, kruisen, wringen

Fijn Brugs Bloemwerk (duchesse)

Kantgroep: kant met afgeknoopte delen

Ontstaan: is geëvolueerd uit de 18de eeuwse Brabantse en Brusselse kant in delen, en kan gezien worden als een heropbloei van de Oud-Vlaamse kant in delen vanaf halfweg de 19de eeuw
Grond: de delen worden vaak verbonden met vlechtjes, met of zonder inkelogen

Volwerk: afwisselend linnenslag en halve slag

Tekeningen: zeer typische bloempjes, klavertjes, ranken, blaadjes en bolletjes

Versieringen: sierdraad omheen de motieven, reliëf door opgehoogde nerven, vierkante kunstslagen als bloemhartje.

Het fijne bloemwerk wordt gebruikt voor zakdoekjes, kraagjes, enz...

Grof Brugs Bloemwerk

Kantgroep: kant met afgeknoopte delen

Ontstaan: geëvolueerd uit de 18de eeuwse Brabantse en Brusselse kant in delen

Grond: vlechten met of zonder inkelogen, koordjes

Volwerk: motieven in linnenslag, halve slag en gewrongen slag

Tekeningen: bloemen, blaadjes, ranken,... zwaantjes en dierenfiguren. Meestal bevat het ontwerp natuurelementen of een natuurlijk tafereel

Versieringen: bladvormige kunstslagen, open luchtjes

Het grof bloemwerk wordt gebruikt voor ameublement.

Stropkant

Kantgroep: doorlopende draad

Eenvoudigste kantsoort, ontwikkeld uit de voorlopers

Gronden: eenvoudige en samengestelde tralies

Volwerk: linnen, halfinnen en gewrongen linnen

Tekeningen: geometrisch

Versieringen: spinnen, waaiers, palmen, sporadisch kunstslagen, soms sieraden

Cluny

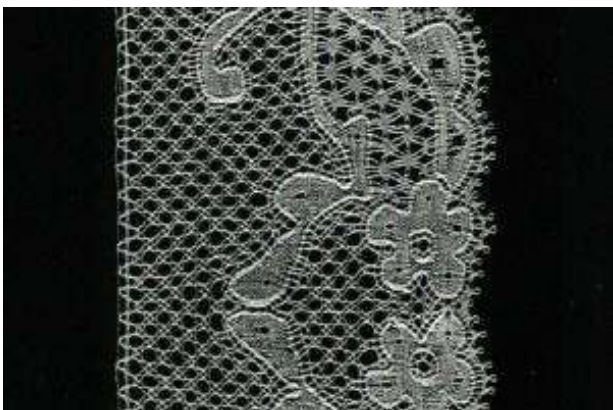
Kantgroep: doorlopende draad

Tekeningen ontworpen naar oud gesneden werk dat in het Musée de Cluny wordt bewaard, meestal geometrisch

Grondwerk: vlechten

Volwerk: linnen, halflinnen en gewrongen linnen

Versieringen: inkelogen aan de vlechten, kunstslagen, venetiaanse vlechten

Vlaanderse kant

Kantgroep: doorlopende draad

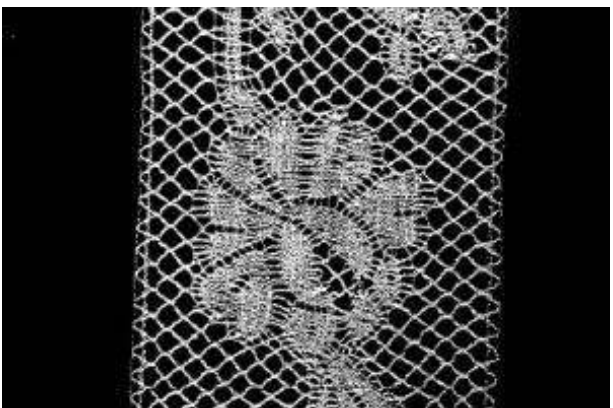
Evolutie van de oud-vlaamse kant uit de 17de eeuw

Grond: vijfgaatjesgrond of Vlaanderse tralie

Volwerk: linnen omgeven door een sierdraad

Tekeningen aan de natuur ontleend: bloemen, ranken, dieren

Versieringen: openluchtjes en sneeuwvlokken tussen en in de motieven, bolletjes en zaaimotieven in de traliegrond, inkeloogjes aan de rand

Valenciennes

Kantgroep: doorlopende draad

Oorsprong ligt in de 2de helft van de 17de eeuw in Valenciennes

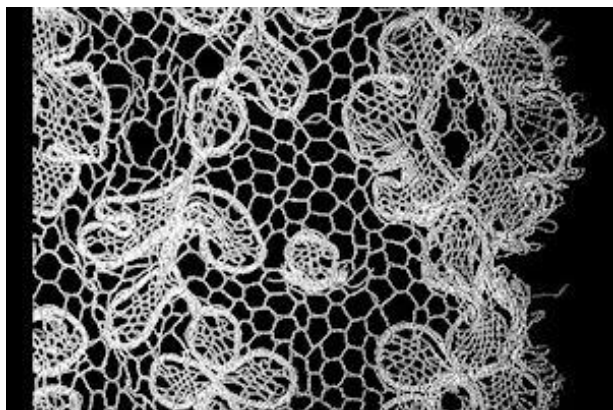
Grond: Brugse Valenciennes met ronde tralie of Ieperse

Valenciennes met vierkante tralie

Volwerk: erg gesloten linnen geaccentueerd door ringske eromheen

Tekeningen meestal ontleend aan de natuur: bloemen, bladeren, ranken, dieren

Versieringen: openluchtjes in de motieven, bolletjes als zaaimotief in de traliegrond, inkeloogjes aan de rand

Chantilly

Kantgroep: doorlopende draad

Ontstaan in de 18de eeuw in de streek van Chantilly bij Parijs

Geklost met zwarte, uitzonderlijk ook met witte zijde

Grond: Rijselse tralie

Volwerk: halflinnen met sierdraad eromheen

Tekeningen: bloemmotieven, dikwijls in grote stukken uitgevoerd.

Wordt soms in delen geklost en dan onzichtbaar aaneengehecht

Versieringen: lichte siergronden tussen het volwerk

Rijsele kant

Kantgroep: doorlopende draad

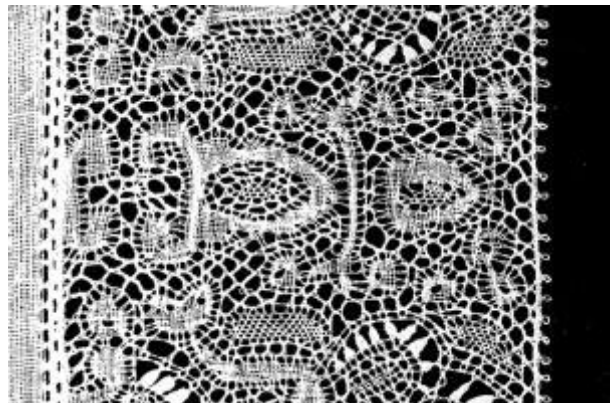
Vereenvoudigde versie van de Mechelse kant, vooral bekend geworden in de 2de helft van de 19de eeuw

Grond: zeshoekige tralie "tule"

Volwerk: linnen met een sierdraad eromheen

Tekeningen: voornamelijk bloemmotieven

Versieringen: siertralies en openluchtjes in de motieven, rozengrond, vierkante kunstslagen, zaaimotieven in de traliegrond, inkeloogjes aan de rand

Binche

Kantgroep: doorlopende draden

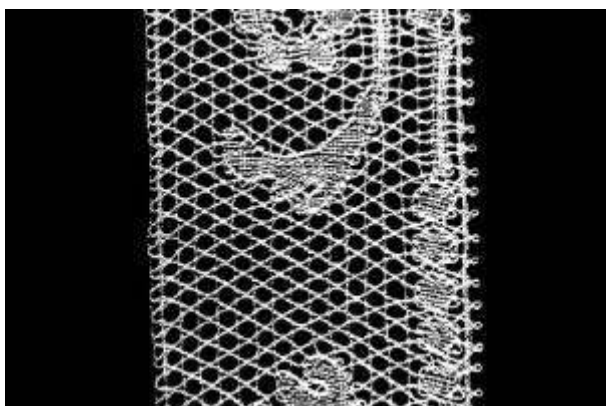
Ontstaan in de 17de eeuw, geëvolueerd uit de Oud-Vlaamse kant met doorlopende draden

Grond: veel sneeuwvlokken en warrig grondwerk van allerlei tralies

Volwerk: linnenslag, hier en daar een accent in halve slag

Tekeningen: abstract, verkapt repetitieve motieven, bloemen, ranken, dieren

Versieringen: siergronden, inkelogen aan de rand, geschulpte randen of zelfkant "toveressenwerk" als er zeer veel vierkante kunstslagen terug te vinden zijn en wanneer geklost met zeer fijne draad

Parijse Kant

Kantgroep: doorlopende draad

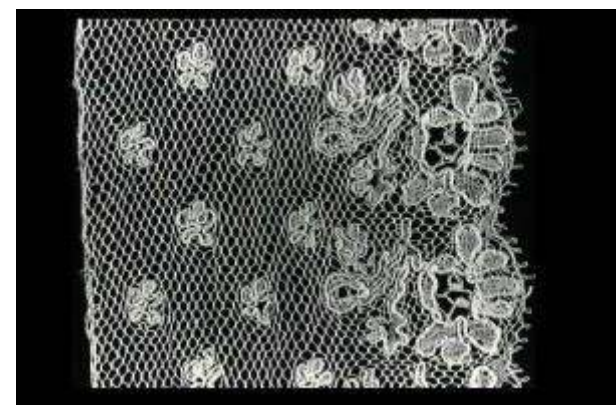
Ontstaan in de 18de eeuw in de omgeving van Parijs

Grond: zeshoekige tralie

Volwerk: linnen of halfwassen omgeven door een sierdraad

Tekeningen: vooral bloemen, bladeren of ranken, dieren

Versieringen: siergronden tussen de motieven, rozengrond, vierkante kunstslagen, inkeloogjes aan de rand

Mechelse kant

Kantgroep: doorlopende draad

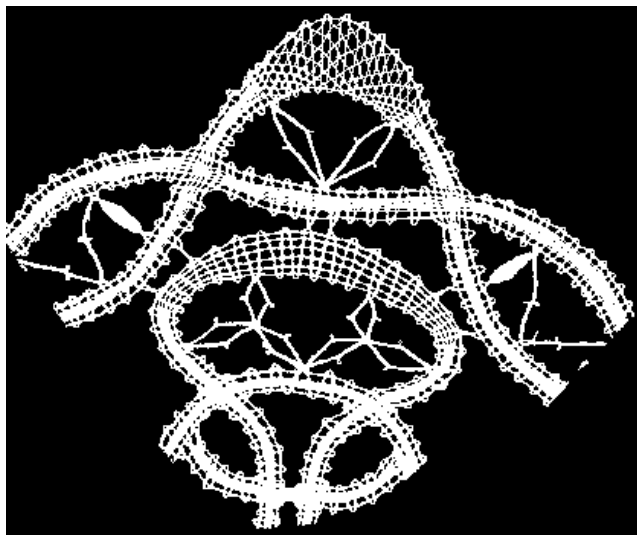
Ontstaan in de 18de eeuw

Grond: zeshoekige tralie, ijsgrond genoemd

Volwerk: linnen met sierdraad eromheen

Tekeningen: ontleend aan de natuur

Versieringen: siertralies, vierkante kunstslagen in en tussen de motieven, inkeloogjes aan de rand

Russische kant

Russische kant behoort tot de kantsoorten met afgeknoopte draden.

Een of meerdere linten, geklost met weinig klossen, vormen de tekening. De tussenruimtes worden opgevuld met aanhakingen, vlechten, valse vlechten en kunstslagen. Siergronden vullen grotere ruimtes. 1 of meerdere sierdraden geven reliëf aan het lint. Gewerkt met verschillende kleuren geeft het iets extra aan de kant.

Deze kant wordt meestal gebruikt voor bedspreien, gordijnen, onderlegger voor op meubelstukken, enz...

Bronnen

Jan Hofkens, directeur lagere school van de gemeente Ravels, niet gearchiveerde stukken van de kantschool Taxandria 1984, Kant in Turnhout

<https://www.kantcentrum.eu/nl/kant-rijke-traditie>

<http://www.beversekantschool.com/>

Heemkundekring Nicolaus Poppelius, Ravels in Lief en Leed, 1980

Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius, digitaal fotoarchief

Schenken van 17 januari 2020 t.e.m. 17 februari 2021

Luc Andries

Je zou verwachten dat we in deze aparte tijden geen schenkingen meer zouden ontvangen. Het tegendeel is echter waar en qua aantal stukken is er een duidelijke toename. Zou het zijn dat velen omwille van de 'lockdown' hun zolders en andere opslagruimten onder het vergrootglas hebben genomen? In ieder geval is onze vereniging alle schenkers dankbaar en hierna kan u samenvattend lezen wie er wat heeft overhandigd.

Boeken, tijdschriften: Rik Bogaerts, Magda Vloemans, fam. Govaerts-Van Der Vloet, André Van Gils, Jos Timmermans, fam. Steyaert, fam. Van Den Borne-Drenters. Onder andere: Verslag 18-daagse veldtocht Belgisch Leger bij het begin van de Tweede Wereldoorlog, De orgeldraaijer van dr. Renier Snieders

Keuken- en huishoudgerief: Rik Bogaerts, Magda Vloemans, fam. Gevers-Willems, Willy Mateusen, fam. Steyaert. Onder andere: houtskoolstrijkijzer, sledestofzuiger, koperen potten, elektrisch mes, droger, witte aardappelkom (Boch), zandloper,

Post-en kerstkaarten: Rik Bogaerts, Magda Vloemans,

Communieprentjes, herdenkingsprentjes en santjes: Rik Bogaerts, fam. Govaerts-Van Der Vloet, parochie Sint-Michiël van Weelde,

Fotonegatieven, fotoalbums, foto's met en zonder kader: Rik Bogaerts, Magda Vloemans, fam. Gevers-Willems, Mark Van Heerebeeck, Jos Timmermans, Maria Hofkens, fam. Van Roey, fam. Steyaert, fam. Van Den Borne-Drenters. Onder andere: grote foto van Poppel-Dorp, jachtpartij op Rovert in 1933,

Menukaarten: Rik Bogaerts, Magda Vloemans,

Gebruiksvoorwerpen: Rik Bogaerts. Onder andere: zaklampen, etui met dompelaar en glas, legergespen, diensttas gendarmerie, rieten manden,

Devotionalia: fam. Govaerts-Van Der Vloet, Jos Timmermans, Maria Hofkens, fam. Steyaert, Rik Bogaerts. Onder andere: OLV-beeld in gessel

Affiches, zelfklevers, schilderijen en (pen)tekeningen: fam. Govaerts-Van Der Vloet, fam. Heylen-Van Alphen, Magda Vloemans, Karel Moeskops, Karin Lauwers, pastoor Janssen, fam. Roos Janssens. Onder andere: pentekening van oud gemeentehuis met Sint-Janskapel te Weelde,

Typemachines en computerhardware: fam. Govaerts-Van Der Vloet, fam. Gevers-Willems,

Documenten: Magda Vloemans,

Rouwprentjes en aflaten: Magda Vloemans, Jos Timmermans, pastoor Janssen, fam. Van Roey, fam. Roos Janssens, fam. Govaerts-Van Der Vloet, fam. Van Den Borne-Drenters, fam. Cabanier-Smiths, Santegoets, fam. Van Baelen.

Aflaten

Rouwbrieven: Jos Timmermans, fam. Van Den Borne-Drenters, fam. Cabanier-Smits

Diploma's: Magda Vloemans,

Missaals: Magda Vloemans, Rik Bogaerts. Onder andere: een missaal van Ludovicus Vloemans (legeraalmoezenier)

Schoolgerief: Magda Vloemans, Rik Bogaerts. Onder andere: een rekenlat

Hygiëne en verzorging: Rik Bogaerts, Maria Hofkens. Onder andere: damespispotje, luizenkam

Oude houten kapstokken: anoniem

Herdenkingsplaat oud-strijders Ravels: anoniem

Militaire medailles en vuurkaarten: fam. Gevers-Willems, Jos Timmermans,

Textiel, kleding en schoeisel : Rik Bogaerts, Maria Hofkens, fam. Steyaert, fam. Van Den Borne-Drenters. Onder andere : haak- en kantwerk, geborduurde tafelkleden, gildepetjes (faas), priesterkleding, hoeden, vesten, pitteleers, boerenkielen, engelenvleugels, espadrilles, zwarte koorkap, nertssjaal

*In wijzerzin: geborduurde theedoek, kussen, detail kantwerk van de muts ernaast
en een zwarte koorkap*

Helemaal onderaan v.l.n.r.: 2 mutsen en een fantasie dameshoedje

Muziekinstrumenten: Maria Hofkens, Rik Bogaerts. Onder andere: blokfluit, melodica, mondharmonica

Houtbewerkings-en klompenmakersmateriaal: Jos Timmermans, fam. Berghuis-Huitema,

Landbouwalaam: fam. Berghuis-Huitema, fam. Steyaert, Rik Bogaerts. Onder andere: een hooirijf, een zeis, stormlamp, bietentang,

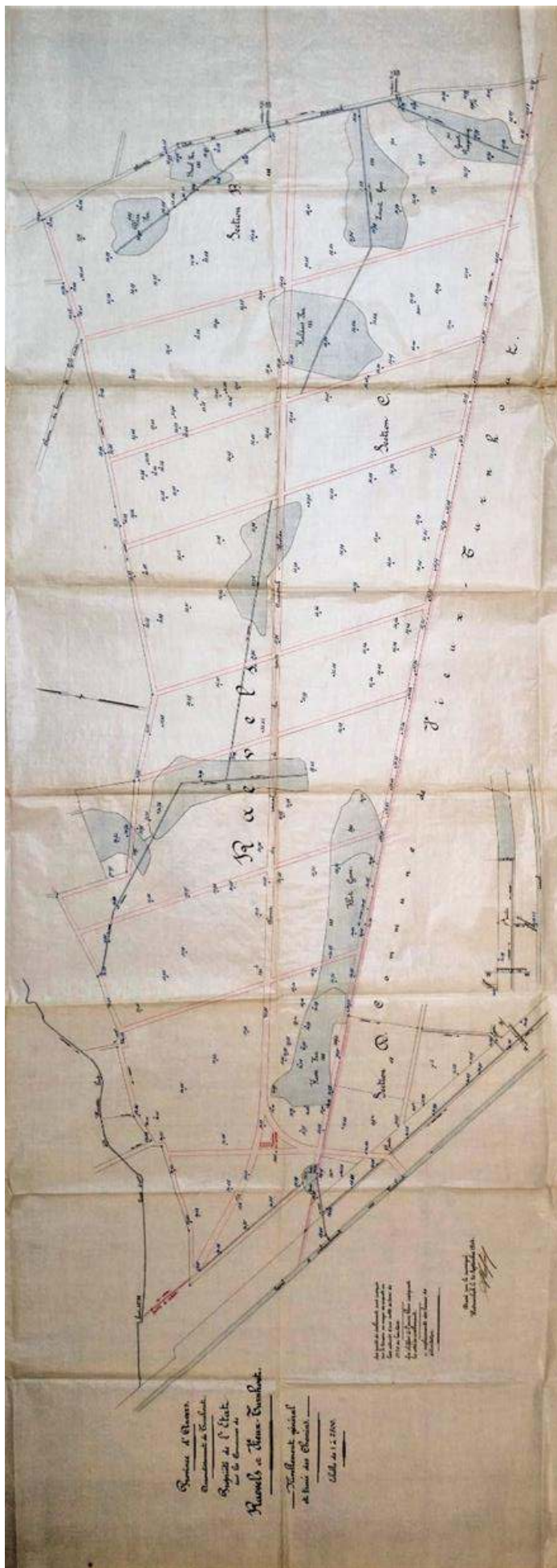
Ambachtsgerief: Rik Bogaerts. Onder andere: doorslag met nijptang van de wagenmaker,

Oude en vreemde bankbiljetten: anoniem

1923, in Duitsland heerst er een hyperinflatie

Kaarten: Histories vzw schonk drie kaarten i.v.m. het toenmalige staatsbos

1903: fragment van de kadastrale kaart op glanzend kalkpapier

1912: verkoop van J. Van Himbergen aan de staatsbossen

1904: ontwerp van de wegen en de nivellering van het terrein voor het zuidelijke deel van de staatsbossen

Uit De Oude Doos ...

IN HET JAAR ONZES HEEREN 1872

Richtlijnen voor leerkrachten (*)

De leerkrachten moeten iedere dag de lampen bijvullen en de schoorsteen vegen.

Iedere leerkracht moet een emmer water meebrengen en een bak kolen voor de behoeften van de schooldag.

Besteed veel zorg aan het maken van de pennen. Men kan de pennen aanpunten op de manier die het meest gewenst is voor iedere leerling afzonderlijk.

Mannelijke leerkrachten mogen per week één avond besteden aan het werven van een echtgenote, of twee avonden per week indien ze geregeld ter kerke gaan.

Na tien uur aanwezigheid in de school mogen de leerkrachten de resterende tijd besteden aan de lectuur van de Bijbel of andere nuttige boekwerken.

Vrouwelijke leerkrachten die huwen of zich op het slechte pad begeven dienen ontslagen te worden.

Iedere leerkracht zal bij elke uitbetaling een behoorlijk deel van zijn verdiensten opzijleggen om ervan te genieten in de jaren dat hij aftakelt; zo wordt hij geen last voor de gemeenschap.

Iedere leraar die rookt, alcohol in enigerlei vorm tot zich neemt, kansspelen bijwoont, herbergen bezoekt of zich laat scheren in een barbierswinkel, zal terecht aanleiding geven tot argwanende bedenkingen over zijn morele opvattingen, over de eerbaarheid van zijn oogmerken, over zijn onkreukbaarheid en rechtschapenheid.

De leerkracht die vijf jaar plichtsgetrouw en zonder fouten zijn taak heeft vervuld, kan een loonsverhoging van 25 cent per week ontvangen, mits akkoord van het Ministerie van Onderwijs.

(*) Deze tekst vond een bediende van het Ministerie van Onderwijs tussen de archieven.

Gelegenheidsdicht.
ter gelegenheid der echtverb.
kens van
Frans Dickens en
Maria Legers.

Beelde 27-11-90.

Mu Frans en Maria, de zijt getrouwd
Leef stil in vrede voort!
Lof toch dat het Ik nooit leuwt.
Dalt of elkander teekent

1940: huwelijksgedicht Frans en Maria Dickens-Segers

**Heemkunde- en Erfgoedvereniging
Nicolaus Poppelius
vzw**

BESTUUR:

Voorzitter:	Luc Andries, Pastoor Coolsstraat 15, 2382 Ravels	0474 97 17 27
Secretaris:	Rina van der Vloet, Mierdsedijk 70, 2382 Ravels	014 655588
Penningmeester:	Ries van der Linden, Tilburgseweg 75, 2382 Ravels	014 478066
Leden:	Andre Van Gils, Steenweg op Weelde 118, 2382 Ravels	014 656893
	Bas Van Haeren, Deenackers 1, 2381 Ravels	014 699126
	Mieke Van Hauteghem, Schatrijt 2, 2382 Ravels	014 687332
	Marinus Willems, Weeldestraat 154, 2381 Ravels	014 655728
	Cis Vissers, Lindenlaan 8, 2382 Ravels	014 656750
	Harry Vrijzen, Eikenlaan 15, 2382 Ravels	014 656420
	Jose Schlappi, Klein Goorbleek 2, 2382 Ravels	014 659958
	Paul Van Baelen, Straatakkers 4, 2381 Ravels	014 657315
	Frank Konings, Lindenlaan 2, 2382 Ravels	014 715374

REDACTIEADRES:

Bas Van Haeren, Deenackers 1, 2381 Weelde, 014 699126

redactie@nicolaus-poppelius.be

Voor informatie in verband met de inhoud van dit tijdschrift,

de vormgeving of verschenen teksten kunt u steeds terecht op het redactieadres.

Wenst u een tekst of een idee voor publicatie aan te bieden, dan kunt u dit ook doen via een bestuurslid.

(Iedere auteur is verantwoordelijk voor de ingestuurde werken.)

CONTACTGEGEVENS:

Adres: Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw, Dorp 64, 2382 Ravels-Poppel

Bankrelatie:

Rekeningnummer: 733-3522204-67

IBAN: BE93 7333 5222 0467

BIC code: KREDBEBB

Museum: Museum Aan de Grens (MAG) "'t Kaske", Dorp 64 te 2382 Poppel,
is open elke tweede zondag van de maand van 14u. tot 17 uur.

In december, januari en februari is het museum gesloten.

Wel zijn er in deze wintermaanden bezoeken mogelijk op afspraak.

Groepsbezoeken kunnen aangevraagd worden via het reserveringsformulier
dat u kunt vinden op onze website.

Aanvragen kunnen natuurlijk ook gedaan worden per brief (zie hierboven voor het adres).

Archief- en Documentatiecentrum: Bredaseweg 46, 2381 Weelde-Station

Te bezoeken na afspraak: voorzitter@nicolaus-poppelius.be

Website: <http://nicolaus-poppelius.be>

Facebook: www.facebook.com/NicolausPoppelius

